

Syllabusi për lëndën: Viktimologjia

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti Juridik
Titulli i lëndës:	Viktimologjia
Niveli:	Bachelor – Moduli penal
Statusi lëndës:	E obliguar
Viti i studimeve:	Viti IV, Semestri VIII
Numri i orëve në javë:	3 +1
Vlera në kredi – ECTS:	7
Koha / lokacioni:	E hënë, ora: 9.00-11.30, Salla D3.
Viti akademik	2017/2018
Mësimdhënësi i lëndës:	Dr.sc.Rexhep Gashi, profesor i rregullt
Detajet kontaktuese:	Email: rexhep.gashi@uni-pr.edu
Përshkrimi i lëndës	Lënda e Viktimologjisë në fokus të inetersimit ka studimit shkencor të viktimës së krimit dhe mbrojtjen e saj në shoqërinë bashkëkohore. Në kuadër të kësaj lënde trajtohen në baza shkencore njësitë e zgjedhura mësimore që lehtësojnë fitimin e njohurive themelore për studentët siç janë: Kuptimi dhe lënda e studimit të Viktimologjiës; metodat e studimit të saj; mendimet dhe teoritë mbi viktimën dhe viktimizimin; fenomenologjia viktimologjike; etiologjia viktimologjike; të drejtat e viktimave; mbrojtja e viktimave; kompenzimi dhe zhdëmtimi i viktimave; masat për parandalimin e viktimizimit; drejtësia restorative apo e ndërmjetësimit etj.
Qëllimet e lëndës:	Kjo lëndë misimore ka për qëllim përgatitjen dhe aftësimin e studentëve, si jurist të ardhshëm, e sidomos të atyre që punojnë në organet e judikatures penale dhe organet e tjera shtetërore dhe private, që të përdorin me sukses njohuritë e fituara të shkencës së Viktimologjisë që kanë të bëjnë me format dhe shkaqet e paraqitjes së viktimave dhe viktimizimit të tyre, si dhe të masave dhe mjeteve me qëllim të luftimit dhe parandalimit të suksesshëm të viktimizimit të tyre.
Rezultatet e pritura të nxënies:	Pas përfundimit të studimit të kësaj lënde, studenti do të jetë në gjendje që: 1. Të jetë i kompletuar me njohurit themelore

	<p>të lëndës së Viktimologjisë.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Të përcjellë dhe krahasojë rezultatet e arritura shkencore në fushën e Viktimologjisë dhe të përdorë këto rezultate në procesin e luftimit dhe parandalimit të viktimizimit; 3. Të kuptojë dhe përshkruaj me sukses nocionet themelore që kanë të bëjnë me format, shkaqet dhe parandalimin e viktimizimit; 4. Të zbatojë njohuritë dhe rezultatet e shkencës së Viktimologjisë në praktikën e luftimit dhe parandalimit të suksesshëm të viktimizimit.
--	--

Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxëniet të studentit)

Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithësej
Ligjërata	3	15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Punë praktike	-	-	-
Kontaktet me mesimdhënësin/konsultimet	10 min.	15	1.5
Ushtrime në teren	-	-	-
Kollokfiume,seminare	5	2	10
Detyra të shtëpisë	-	-	-
Koha e studimit vetanë të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	4	15	60
Përgaditja përfundimtare për provim	6	5	30
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuiz,provim final)	4	2	8
Projektet,prezentimet ,etj	3	2	6
Totali			175.5 orë

Metodologjia e mesimdhënies:	Metodologjia e mesimdhënies do të përfshijë: -Ligjërata interaktive: Në pjesën më të madhe të kohës do të organizohen ligjërata interaktive që d.m.th. se përveç ligjërimit nga ana e mesimdhënësit, kyçen edhe studentët, qoftë duke
-------------------------------------	---

	<p>pyetur apo edhe duke diskutuar dhe këmbyer mendimet e tyre lidhur me çështjet tematike që janë objekt i ligjërates.</p> <p>- Punimet seminarike: Studentët do të kenë mundësi të përcaktohen për ndonjë temë apo punim seminarik, ku para fillimit të punës së tyre, atyre u ofrohen udhëzimet elementare lidhur me hartimin e punimeve të tilla, dhe pas përfundimit të tyre ata kanë mundësi të prezantimit para studentëve të tjerë të rezultateve të punimeve të këtilla, ku edhe do të zhvillohen debate lidhur me temat e trajtuara.</p> <p>- Ndarja në grupe të vogla të studentëve: Do të bëhet përpjekje në aplikimin e punës grupore me studentë, ku ata ndahen në grupe të vogla me qëllim të debatimit dhe kyçje së këtyre grupeve në trajtimin e temave të ndryshme që do të jenë objekt i ligjërimit.</p> <p>- Zbatimi i metodave bashkëkohore të ligjërimit: Gjatë punës me studentë do të përdoren metoda dhe teknika të tjera dhe bashkëkohore të ligjërimit të cilat do të jenë në funksion të shpjegimit të problemeve themelore viktimologjike në mënyrë që studentët të kenë mundësi të kyçen pa probleme në nxënien dhe përvetësimin e materies që është objekt trajtimi.</p>												
<p>Metodat e vlerësimit:</p>	<p><i>Vlerësimi i studentëve bazohet në format e fitimit të pikëve të shprehura në % si vijon:</i></p> <p>-Vlerësimi i parë intermediar.....20%</p> <p>-Vlerësimi i dytë intermediar.....15%</p> <p>- Punimi seminarik.....10%</p> <p>-Vijimi i rregullt dhe pjesëmarrja aktive.....5%</p> <p>-Provimi final.....50%</p> <p>-Totali.....100%</p> <p>Përshkrimi i sistemit të notimit:</p> <table border="1" data-bbox="716 1669 1382 1879"> <thead> <tr> <th>Nota</th> <th>ECTS nota</th> <th>Pike</th> <th>Përkufizimi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>A</td> <td>91–100 %</td> <td>SHKËLQYESHËM- njohuri të shkëlqyeshme me vetëm disa gabime minore</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>B</td> <td>81 – 90 %</td> <td>SHUMË MIRË – mbi mesatare standarde,por me disa gabime</td> </tr> </tbody> </table>	Nota	ECTS nota	Pike	Përkufizimi	10	A	91–100 %	SHKËLQYESHËM- njohuri të shkëlqyeshme me vetëm disa gabime minore	9	B	81 – 90 %	SHUMË MIRË – mbi mesatare standarde,por me disa gabime
Nota	ECTS nota	Pike	Përkufizimi										
10	A	91–100 %	SHKËLQYESHËM- njohuri të shkëlqyeshme me vetëm disa gabime minore										
9	B	81 – 90 %	SHUMË MIRË – mbi mesatare standarde,por me disa gabime										

	8	C	71 – 80 %	MIRË – rezultat në përgjithësi i mire me disa gabime që vërehen
	7	D	61 – 70 %	KËNAQSHËM – mire, por me mjaft gabime
	6	E	51 – 60 %	MJAFTON – rezultatet plotësojnë kriteret minimale
	5*	FX	40 – 50 %	DOBËT – kërkohet edhe pak punë nga studenti për të fituar kreditë
	5	F	00 - 39 %	DOBËT – kërkohet shumë punë për të fituar kredi

Literatura

Literatura bazë:

Dr.Ragip Halili, *Viktimologjia*, Prishtinë, 2011.

Literatura shtesë:

-Braithwate, J., *Restorative Justice and Responsive Regulation*, Oxford University Press, 2002;

-Doerner, W. G., Lab, S. P., *Victimology*, third edition, Cincinnati, 2002.

-Drapkin, I., Viano, E. (ed.), *Victimology*, Lexington Books, 1974.

-Funk, T.M., *Victims' Rights and Advocacy at the International Criminal Court*, Oxford University Press, 2010.

-Ramljak, A., Halilović, H., *Viktimologjia*, Sarajevo, 2004;

-Gashi, R., *Krimi i Organizuar*, Prishtinë, 2014.

-Gashi, R., *Disa veçori kriminologjike dhe viktimologjike të dhunimeve seksuale gjatë fazës së luftës në Kosovë*, E drejta, nr. 1-2, Prishtinë, 2003, fq. 53-66.

-Gashi, R., *Shqyrtime kriminologjike dhe qasje joformale të masakrës së Reçakut sipas të drejtës zakonore shqiptare dhe parimeve të së drejtës ndërkombëtare*, E drejta, nr.1-4, Prishtinë, 2007, fq.7-34.

-Goodey, J., *Victims and Victimology: Research, Policy and Practice*; England, 2005.

-Ignjatović, Đ., Simeunović, B., *Viktimologjia*, (opšti deo), Beograd, 2015.

-Mcughlin, E., Muncie, J.: *The Sage Dictionary of Criminology*, London-Thosand Oaks-New Delhi, 2001.

	<p>-Pompelio, R., <i>Crime Victims' Rights</i>, New Jersey, 2009.</p> <p>-Wallace, H., <i>Victimology (Legal, Psychological, and Social Perspectives)</i>, Boston, 2007.</p> <p>-Walgrave, L. (ed.), <i>Restorative Justice and Law</i>, 2002.</p> <p>-Šeparović, Z., <i>Viktimologija (studije o žrtvama)</i>, Zagreb, 1998;</p> <p>Sgarzi, J.M., McDevitt, J., <i>Victimology (A Study of Crime Victims and Their Roles)</i>, New Jersey, 2003.</p> <p><i>-Konventa Evropiane mbi kompensimin e viktimave të krimeve të dhunës</i>, Strasburg, 24.XI.1983.</p> <p><i>-Rekomandimi nr.2006/08 mbi ndihmën ndaj viktimave të krimit.</i></p> <p><i>-Ligji për mbrojtjen nga dhuna në familje</i>, Prishtinë, 2010.</p> <p><i>-Ligji nr.04/L-218 "Për parandalimin dhe luftimin e trafikimit me njerëz dhe mbrojtja e viktimave të trafikimit"</i>, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.34, Prishtinë, 2013.</p> <p><i>-Rregullorja e UNMIK-ut nr.2001/20 mbi mbrojtjen e palëve të dëmtuara dhe dëshmitarëve në procedurën penale.</i></p> <p><i>-Rregullorja e UNMIK-ut nr.2004/29 mbi mbrojtjen kundër rrëmbimit ndërkombëtar të fëmijëve.</i></p> <p><i>-Kodi Penal i Republikës së Kosovës</i>, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.19, Prishtinë, 2012.</p> <p><i>-Kodi i Procedurës Penale i Kosovës</i>, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.37, Prishtinë, 2012.</p> <p><i>-Kodi i Drejtësisë për të Mitur</i>, Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës, nr.78, Prishtinë, 2010.</p>
Plani i dizajnuar i mësimi:	
Java	Ligjerata që do të zhvillohet
Java e parë:	<ul style="list-style-type: none"> - Kuptimi dhe lënda e Viktimologjisë: - Kuptimi i Viktimologjisë;

	<ul style="list-style-type: none"> - Lënda e Viktimologjisë; - Zhvillimi dhe konstituimi i Viktimologjisë si discipline e pavarur; - Mendimet dhe idet e para mbi viktimat dhe Viktimologjinë; - Roli dhe rëndësia e Shoqatës Botërore për Viktimologji në konstituimin e Viktimologjisë si shkencë e pavarur.
Java e dytë:	<ul style="list-style-type: none"> - Metodatat e studimit dhe kërkimit në Viktimologji: - Metoda e rasteve; - Metoda e observimit; - Metoda klinike; - Metoda e anketës dhe intervistës; - Metoda e bashkëbisedimit; - Metoda e analizës dhe vlerësimit të lëndëve dhe dosjeve mbi viktimat; - Metodatat statistikore mbi viktimat; - Metodatat e studimit të “numrit të errët” të viktimave; - Metoda e vetakuzimit; - Metoda e viktimizimit.
Java e tretë:	<ul style="list-style-type: none"> - Raporti i Viktimologjisë me shkencat e tjera: - Viktimologjia dhe disiplinat e veçanta viktimologjike; - Raporti i Viktimologjisë me shkenca të tjera mbi krimin; - Raporti i Viktimologjisë me të drejtën civile dhe të drejtën e sigurimeve; - Raporti i Viktimologjisë me shkencat e tjera; - Roli dhe rëndësia e Viktimologjisë.
Java e katërt:	<ul style="list-style-type: none"> - Mendimet dhe teoritë mbi viktimën dhe viktimizimin; - Teoria antropologjike – biologjike; - Teoritë psikologjike; - Teoritë sociologjike;
Java e pestë:	<ul style="list-style-type: none"> - Kuptimi i Fenomenologjisë viktimologjike: - Definimi dhe përkufizimi i fenomenit viktimë; - Disa përkufizime të tjera të nocionit viktimë; - Vëllimi dhe dinamika e fenomenit të viktimizimit të viktimave; - Klasifikimi dhe tipologjia e viktimave; - Vlerësim kritik i klasifikimit dhe tipologjive të viktimave.

<p>Java e gjashtë:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Format e viktimave në shoqërinë bashkëkohore: - Viktimat e krimeve të dhunës kundër jetës; - Viktimat e krimeve të vrasjeve; - Viktimat e dhunës në familje; - Të moshuarit dhe prindërit si viktima të dhunës në familje;
<p>Java e shtatë:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Viktimat e krimeve të luftës dhe krimeve kundër popullsisë civile: - Viktimat e aktivitetit kriminal terrorist; - Viktimat në trafikun publik rrugor; -Vlerësimi i parë intermedial.
<p>Java e tetë:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Viktimat e krimit të trafikimit me qenie njerëzore: - Viktimat e abuzimit të alkoolit dhe substancave narkotike; - Viktimat e epidemisë së AIDS-it ose SIDA-s; - Viktimat e ndotjes së mjedisit dhe kriminalitetit ekologjik.
<p>Java e nëntë:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Faktorët apo shkaqet e viktimizimit – Etiologjia Viktimologjike; - Faktorët e jashtëm të viktimizimit; - Faktorët e brendshëm të viktimizimit;
<p>Java e dhjetë:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Të drejtat e viktimave dhe trajtimi i tyre: - Mendimet dhe qasjet e para për të drejtat e viktimave; - Angazhimet dhe përpjekjet e asociacioneve dhe organizatave ndërkombëtare për rregullimin dhe mbrojtjen e të drejtave të viktimave; - Të drejtat e viktimave dhe mbrojtja e tyre sipas parimeve bazë dhe aneksit të deklaratës së OKB-së të vitit 1985; - Të drejtat dhe mbrojtja e viktimave sipas konventave dhe rekomandimeve të tjera; - Të drejtat e viktimave dhe mbrojtja e tyre sipas disa ligjeve pozitive.
<p>Java e njëmbëdhjetë:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mbrojtja dhe ndihma e viktimave të krimit: - Mbrojtja dhe ndihma e viktimave gjatë viktimizimit primar; - Mbrojtja dhe ndihma e viktimave në polici; - Mbrojtja dhe të drejtat e viktimës në procedurën penale; - Mbështetja dhe përkrahja e viktimave;

	<ul style="list-style-type: none"> - Ndiurma e parë, strehimi dhe ushqimi i viktimave; - Mbështetja dhe siguria fizike e viktimës dhe anëtarve të familjes së saj.
Java e dymbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Kompenzimi dhe zhdëmtimi i viktimave të krimit; - Kuptimi i kompenzimit – zhdëmtimit; - Format e kompenzimit apo zhdëmtimit; - Problemet lidhur me kriteret e kompensimit apo zhdëmtimit të viktimave; - Format dhe burimet për kompensimin e viktimave;
Java e trembëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Masat për parandalimin e viktimizimit; - Masat ekonomiko-sociale; - Masat për aftësim dhe rritjen e efikasitetit të organeve shtetërore për mbrojtjen e viktimave; - Masat e agjencive dhe organizatave të ndryshme - Masat e tjera.
Java e katërbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Drejtësia e ndërmjetësimit apo restorative; - Kuptimi dhe esenca e drejtësisë restorative apo të ndërmejtësimit; - Një vështrim historik i drejtësisë restorative; - Disa karakteristika të drejtësisë restorative në çështjet penale;
Java e pesëmbëdhjetë:	<ul style="list-style-type: none"> - Fazat e zbatimit të drejtësisë restorative apo të ndërmjetësimit; - Parimet bazë të drejtësisë restorative apo të ndërmjetësimit; - Vështrim kritik i drejtësisë restorative apo të ndërmjetësimit; - Ndërmjetësimi sipas Kodit të Procedurës Penale të Kosovës; - Vlerësimi i dytë intermediary.

Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:
<p>Studentët gjatë procesit të mësimin, provimeve, por edhe gjatë pranisë së tyre në fakultet duhet pasur kujdes që:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të respektojnë mësimdhënësin dhe personelin joakademik të universitetit; - mos të pengojnë procesin mësimor; - të dëgjojnë me kujdes si mësimdhënësit ashtu edhe kolegët e

tyre;

- mos të përdorin ushqim, pije, goma përtpëse në sallë të mësimit;
- mos të përdorin telefonat mobil në sallë të mësimit;
- të hyjnë me kohë në sallë të mësimit;
- mos të kopjojnë gjatë provimit dhe testeve të tjera.